

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук,
професора Лакатоша Володимира Павловича
на дисертаційну роботу Слободян Юлії Василівни

«Оптимізація проведення кесарева розтину у жінок з рубцем на матці»,
подану в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 26.613.037 при Національному
університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика на здобуття
наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, завідувач
кафедри акушерства і гінекології №1 Національного університету охорони
здоров'я України імені П. Л. Шупика Голяновський Олег Володимирович.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

На сьогоднішній день кесарів розтин є найбільш розповсюдженою порожнинною операцією. У структурі показань до кесарева розтину рубець на матці займає провідне місце, а акушерські кровотечі (частота виникнення від 3 до 15%) та інфекційно-запальні процеси залишаються (частота ендометриту 2-16%, ускладнень з боку післяопераційної рани – 2-7%) найбільш частими периопераційними ускладненнями. Частка акушерських кровотеч серед причин материнської смертності у 2015 році становила більше 80%. Атонія матки є чинником розвитку післяпологової кровотечі в 70-80% випадків та у 50% випадків є причиною гістеректомії при КР.

Актуальність дисертаційної роботи полягає в високій частоті виникнення ускладнень при повторному кесаревому розтині (геморагічних та інфекційно-запальних). Підвищений ризик виникнення ускладнень під час та після операції повторного кесарева розтину пов'язаний зі збільшенням об'єму крововтрати, зниженням скорочувальної здатності матки, більшою частотою злукового процесу органів малого таза. Післяпологові кровотечі та інфекційно-запальні ускладнення займають одне з перших місць серед причин материнської захворюваності та смертності. У зв'язку з цим, удосконалення методики оперативного втручання у жінок з рубцем на матці є актуальною та має наукову і практичну цінність.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри акушерства і гінекології №1 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «Профілактика, діагностика, лікування

та реабілітація порушень репродуктивної функції у жінок та дівчат на основі інноваційних технологій» (№ держреєстрації 0112U002357, термін виконання 2012–2020 рр., керівник НДР – д.мед.н., професор Голяновський О.В.).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Науково обґрунтовано застосування оптимізованої комплексної методики повторного кесарева розтину з застосуванням медикаментозного та технічного супроводу. Наукова новизна полягає у тому, що вперше запропонована і застосована методика операції повторного кесарева розтину з використанням радіохвильового скальпеля, аргоноплазмової коагуляції тканин у поєднанні з антигеморагічним та утеротонічним препаратами у жінок з рубцем на матці після кесаревого розтину. Проведено порівняння двох різних методик виконання операції повторного кесарева розтину. Досліджено та вивчено вплив запропонованої методики кесарева розтину на перебіг операції, стан інволюції матки, перебіг післяопераційного періоду, характер патоморфологічних змін рубця на матці.

Вперше проведено порівняння гістологічної структури рубців з матки, де мала місце обробка шва на матці факелом аргонової плазми під час попередньої операції та доведено, що регенераційні процеси мали більш сприятливий перебіг. Отримані дані клінічного дослідження довели ефективність запропонованої методики повторного кесарева розтину у зменшенні частоти виникнення інтра- та післяопераційних ускладнень.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені гістологічні та імуногістохімічні дослідження біоптатів рубця на матці дозволяють науково обґрунтувати застосування методів електрохірургічного впливу під час проведення кесарева розтину. У групі жінок, де під час першого кесарева розтину була проведена обробка шва на матці факелом аргонової плазми, процеси регенерації мали більш сприятливий перебіг, в зоні оперативного втручання переважав гладком'язовий компонент над сполучнотканинним, судини мали повноцінну стінку, що підтверджено при дослідженні біоптатів, висічених під час наступної операції кесаревого розтину. Це дає можливість рекомендувати до широкого застосування метод аргоноплазмової коагуляції обробки шва на матці, що, за рахунок формування більш спроможного рубця, дозволить покращити наслідки при спробі вагінальних пологів після кесаревого розтину.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Автором проведено порівняння двох методик виконання операції повторного кесарева розтину, проведено клінічний аналіз перебігу операції та післяопераційного періоду. Запропонована методика операції повторного

кесарева розтину з застосуванням радіохвильового скальпеля, аргоноплазмової коагуляції тканин та профілактичного введення транексамової кислоти та карбетоцину дозволяє знизити частоту розвитку періопераційних ускладнень, порушень інволюції матки, поліпшує результати оперативного розродження за рахунок зменшення інтра- та післяопераційної крововтрати, тривалості усіх етапів операції, додаткового накладання гемостатичних швів, необхідності додаткового призначення утеротонічних та антибактеріальних препаратів, тривалості перебування у стаціонарі після операції, зменшує показники материнської захворюваності. Удосконалено методику повторного кесарева розтину щодо зменшення частоти геморагічних та інфекційно-запальних ускладнень у жінок з рубцем на матці.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Отримані автором результати власних досліджень, здійснені висновки та рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані в дослідженні, актуальні. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. В дослідження було включено 140 вагітних з рубцем на матці після попереднього кесаревого розтину. Отримані результати адекватно статистично оброблено і проаналізовано з використанням сучасних методів системного підходу. Репрезентативність вибірових сукупностей при проведенні дослідження забезпечувались типологічними властивостями вибірок та розрахунком необхідного числа спостережень. Представлені таблиці і рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження, а наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

Таким чином, обраний дисертаційний дизайн, методичний апарат дослідження дозволили забезпечити п репрезентативність даних, отримати достовірні результати, вирішити поставлені завдання.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертаційна робота викладена на 190 сторінках друкованого тексту, з яких 142 сторінки основного тексту. Дисертація побудована згідно нових вимог та складається з анотації, вступу, аналізу літературних джерел, матеріалів і методів дослідження, розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій,

двох додатків, списку використаних джерел, який містить 218 джерел кирилицею і латиницею. Дисертація ілюстрована 30 таблицями та 64 рисунками. Назва дисертації відповідає її змісту, мета та завдання сформульовані конкретно, логічно аргументовані. Основні положення дисертації чітко викладені і цілком відповідають змісту роботи і її назві.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

У вступі автор обґрунтовує актуальність теми, мету, завдання, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

Перший розділ дисертації «Сучасний стан проблеми ускладнень після повторного кесаревого розтину» містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми та можливості профілактики ускладнень.

Другий розділ дисертації «Матеріали та методи дослідження» - описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження), описані методи загальних та спеціальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання біоетичних норм при проведенні дослідження.

Третій розділ присвячений клініко-статистичному аналізу анамнезу груп дослідження. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Результати власних досліджень представлені в четвертому, п'ятому та шостому розділах. Автором детально проведено аналіз перебігу операції, клініко-лабораторних показників, післяопераційного періоду, стану інволюції матки, патоморфологічних змін та імуногістохімічних особливостей біоптатів рубців на матці, продемонструвала клінічну ефективність запропонованого комплексу заходів для профілактики акушерських ускладнень. Розділи написані в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстровані таблицями і рисунками. Кожний розділ завершується висновками, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

Розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» підсумовує обсяг проведеної роботи, стисло, але вичерпно характеризує основні положення і висновки дисертації, дає порівняльний аналіз отриманих результатів.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалам дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. З якою метою було проведено імуногістохімічне дослідження?
2. Поясніть більш детально та обґрунтуйте вибір імуногістохімічних маркерів, використаних у вашій роботі.

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 робіт, з них 3 статті: 1 стаття – англійською мовою, у періодичному науковому виданні інших держав, які входять до Європейського Союзу (Естонія); 2 статті у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку. Крім того опубліковано 5 тез доповідей в матеріалах конгресів та науково-практичних конференцій та отримано 1 патент на Корисну модель.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені і обговорені на науково-практичній конференції молодих вчених «Тенденції розвитку клінічної та експериментальної хірургії» (м. Харків, 9 червня 2017р.); Науково-практичній конференції з міжнародною участю “European Biomedical Young Scientist Conference NMAPE” (м. Київ, 19-21 квітня 2018 р.); Пленумі Асоціації акушерів-гінекологів України та науково-практичній конференції з міжнародною участю «Репродуктивне здоров’я в Україні: тенденції, досягнення, виклики та пріоритети», секційне засідання «Невідкладні стани в акушерстві» (м. Київ, 20-21 вересня 2018р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Інноваційні технології в акушерстві та гінекології: від науки до практики» (м. Яремче, 29-30 листопада 2018р.); XXII FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics (Brazil, 14-19 October 2018).

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – професором Голяновським Олегом Володимировичем. Автор самостійно провела патентний та інформаційний пошуки, аналіз наукової літератури, визначила методи дослідження.

Слободян Ю.В. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням принципів і норм біоетики та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим комісією з питань етики. Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

В наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Сумісно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеня доктора філософії Слободян Юлії Василівни на тему «Оптимізація проведення кесарева розтину у жінок з рубцем на матці» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій за допомогою системи StrikePlagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Слободян Юлії Василівни є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Результати дисертаційної роботи впроваджено в клінічну практику акушерського відділення КНП КОР «Київський обласний перинатальний центр», в лікувальний процес відділення профілактики та лікування гнійно-запальних захворювань в акушерстві ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України», акушерсько-гінекологічного відділення КНП «Вишгородська центральна районна лікарня» Вишгородської міської ради. Наукові розробки та матеріали дисертації використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства та гінекології № 1 Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика.

Результати виконаного наукового дослідження вирішують важливе наукове завдання – шляхом удосконалення методики повторного кесарева

розтину зменшують частоту інтра- та післяопераційних ускладнень (Патент України на Корисну модель «Методика проведення операції повторного кесарева розтину» № 136907 від 10.09.2019р., бюл. № 17).

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Слободян Юлії Василівни на тему «Оптимізація проведення кесарева розтину у жінок з рубцем на матці» відповідає паспорту спеціальності 222 Медицина (спеціалізація 14.01.01 – «Акушерство та гінекологія») галузі знань 22 Охорона здоров'я. Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.037.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Слободян Юлії Василівни «Оптимізація проведення кесарева розтину у жінок з рубцем на матці», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яке містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання щодо зменшення частоти інтра- та післяопераційних ускладнень у вагітних з рубцем на матці після кесаревого розтину шляхом розробки та впровадження удосконаленої методики оперативного втручання.

Представлена дисертаційна робота Слободян Юлії Василівни «Оптимізація проведення кесарева розтину у жінок з рубцем на матці» за своєю актуальністю, за обсягом та рівнем досліджень, науковою новизною та практичним значенням отриманих результатів, рівнем їх висвітлення повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та її автор Слободян Юлія Василівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

доктор медичних наук,

професор кафедри акушерства і гінекології №1

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця

Підпис: *[Signature]* В. П. Лакатош
ЗАСВІДЧУЮ
 ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР УНІВЕРСИТЕТУ
[Signature]
 2021